

nytte denne Lov. Man vil see dette klart, naar man netop lægger Mærke til de Præmier, her er Tale om, idet vi nemlig foreslaae, at 5% af Capitalen skulle tilfalde Besidderen, naar han sælger. Er det ikke klart, at det ligefrem er i hans egen Interesse hellere selv at sælge sit Fæstegods end at lade det gaae over til en Anden og lade ham sælge det, fordi han saa putter i sin egenomme 12 % eller hvor ei til Familie, ialfald 8 pCt. Dernæst vil man see, at vi af Hensyn til de Forhandlinger, der ifjor fandt Sted i Udvalget, nu have tilføiet en ny Bestemmelse. For at give en endnu stærkere Opfordring til Salg, have vi opstillet som udtrykkelig Betingelse for Lovens Anvendelse, at Bedkommende har solgt til fri Eiendom det Halve af sit Fæstegods. Det vil maaskee erindres, at der ifjor blev fremsat den Tanke i Udvalget, at han skulle have solgt alt sit Fæstegods, men det er noget Misligt; det er næsten det Samme som at sige, at Loven ikke skulle komme til Anvendelse. Paa store Gods er det næsten altid Tilfældet, at det er enkelte Fæstere, som ikke ville kjøbe, og i saadanne Tilfælde er Salg en Umulighed, man kan jo ikke tvinge dem; naar man vil have, at Loven skal have den fjerneste Betydning, kan man ikke gaae saa vidt, og vi have derfor, uagtet vi ikke indrømme, at Fæsternes Retstillig ved Loven forværres, troet, at der var Grund til for at fremme denne i andre Henseender ønskelige Opgave at bestemme, at kun hvor allerede Halvdelen af Fæstegods er solgt til fri Eiendom, kunde han benytte Loven. Inden jeg forlader dette Thema, skal jeg gjøre flere arede foregaaende Talere opmærksom paa, at det ikke er rigtigt, at Besidderne af Lehn og Stamhuse kun kunne sælge til Fæstere. De maae erindre, at der fra 1854 er Bevillinger til at kunne sælge til Andre end Fæstere, ogsaa efter Loven af 1854 saadanne særlige Bevillinger. Det er en Ucorrecthed, som jeg i Forbigaaende skal tillade mig at minde om, skjøndt jeg ikke tillægger den videre Betydning. Men jeg kom bort fra det arede Medlem fra Kjøbenhavn (Hindenburg). Saaledes som det arede Medlem var meget liberal, saaledes var han

ogsaa meget national. Jeg tilstaaer, at jeg ikke er istand til at slutte mig til de Nationalitetsprinciper, der bleve fremsatte af det arede Medlem. Han var mindre bange for at faae disse lydte Eiendomsbesiddere ind ved Arveretten; derimod var han meget ængstelig ved, at ikke Gudserne, men kun Capitalerne skulle komme i deres Besiddelse. Jeg troer, at det vilde være værre for Landet, om de arede Capitalerne og derpaa trak dem ud af Landet. Jeg troer, at er der Noget, der er Nationen nyttigt ved ikke at gaae videre — som jeg forresten med største Glæde vilde gjøre — saa er det det, at der er en Forpligtelse til at anbringe disse Capitaler, saa at de ikke kunne føres ud af Landet. Jeg er ikke istand til at see, at det vilde skade, at de ikke, som de jo vilde, naar vi høvede det Hele, gif heelt bort, jeg troer, at det snarere vil være til stor Nytte. Det arede Medlem talte om, at Landet bliver skatshyldig til Udlandet; jeg vilde gjerne have megen af den Skatshyldighed; jeg troer, at det vilde være godt at faae saamange fremmede Capitaler ind i Landet som muligt og forsøge Laanemarkedet til Fordeel for dem, der skulle optage Prioriteter eller andre Laan. Det skulle være krænkende for Nationalitetsfølelsen, at Justitsministeriet skulle have Tilsyn med, at Capitalerne bleve staaende i Landets Eiendomme. Jeg for mit Bedkommende er ikke istand til at kunne opdage Noget, som kunde faare min Følelse i den Henseende. Dernæst er det blevet sagt af det arede Medlem for Sorø Amt (Holstein), at disse Fremmede jo lettere kunde kjøbe Eiendomme, naar de gif over til fri Eiendom. Men der er en stor Forskjel. Jeg frygter ikke, at fremmed Dydighed skal komme ind i Landet. Naar den paa lige Vilkaar skal concurrere med Landets Børn — og det kan jo være godt at faae Dydighed og Vidler ind i Landet — det kan være en heldig Spore for os selv, det er Noget, der paa ingen Maade kan være uheldigt, vi kunne jo saa kappes med dem, det beroer paa os selv, hvilken Indflydelse de faae. Gaafløe anderledes stiller det sig med Arveforholdet, hvor det er det bestemte Arvebaand, der bringer en Fremmed ind; om